

Lielākas represijas padarīs ēnu ekonomiku komplicētāku

Valsts darba inspekcijai (VDI) šā gada pirmajos sešos mēnešos izdevies atklāt uz pusi vairāk tā saukt ēnstrādnieku nekā attiecīgajā periodā pērn.

Šāda situācija var liecināt gan par to, ka VDI ir sācis strādāt efektīvāk, gan diemžēl arī par to, ka nelegāli strādājošo personu kļūst arvien vairāk - to apstiprina arī dažādi dati par pelēkās ekonomikas lielo īpatsvaru Latvijā. Proti, pietiekami daudz ir tādu cilvēku, kas mēģina strādāt bez darba līguma, neregistrējot oficiāli savu darbību utt.

Likumsakarīgi ir arī tas, ka mazāks šo ēnstrādnieku daudzums ir atklāts būvniecībā, kur tas ir bijis tradicionāli liels, bet līderpozīcijās

Kārlis Ketners
RTU profesors, bijušais VID
ģenerāldirektors

” Lielākais nelegāli strādājošo īpatsvars ir pavisam citās nozarēs, nekā agrāk.

ir izvirzījusies mazumtirdzniecība un sadzīves pakalpojumu sniegšana. Pēc 2007. un 2008. gada būtiski ir pārstrukturizējusies Latvijas ekonomika, un

tādējādi arī lielākais nelegāli strādājošo īpatsvars ir pavisam citās nozarēs, nekā agrāk. Mēs to redzam reālajā ekonomikā - iepriekšējos gados mūsu valstī būtiska loma bija tieši būvniecībai, bet tagad - tirdzniecībai un dažādu pakalpojumu sniegšanai. Lai uzlabotu situāciju šajā jomā, ir pēdējais laiks vienkāršot dažādu procesu norisi, tādējādi ļaujot nostāties cilvēkiem uz baltā ceļa. Savukārt vēl lielāku represiju ieviešana tikai padarīs komplicētāku pelēko ekonomiku, tās izpausmes.

Šeit runa ir par birokrātisko procedūru maksimālu vienkāršošanu, par ko tiek runāts jau ļoti ilgi, bet joprojām tā īsti nekas nav izdarīts. Iespēju šajā

jomā ir pietiekami daudz. Piemēram, ja cilvēks vēlas izīrēt sev piederošu dzīvokli un tādējādi gūt peļņu, viņam būtu jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam, jāsaņem licence uz vienu gadu, par to samaksājot, teiksim, 30 Ls. Tā būtu pietiekami adekvāta summa, lai dzīvokļu īpašnieki nevarītos no samaksas, savukārt valsts gūtu noteiktus ienākumus, un tādējādi ieguvējas būtu abas puses. Šādus piemērus varētu minēt vēl ļoti daudz - tās visas ir neizmantotas iespējas. Turklāt jāņem vērā, ka pašreiz no šāda veida darbībām, ienākumu gūšanas valsts patiesībā nesaņem teju neko - katrā ziņā tās pašreizējais guvums šajā jomā ir stipri vien niecīgs.